

Kansallinen metatietovaranto Melinda ja yleiset kirjastot

Minna Olkinuora-Tauru

Yleisten kirjastojen neuvoston kokous 7.4.2016

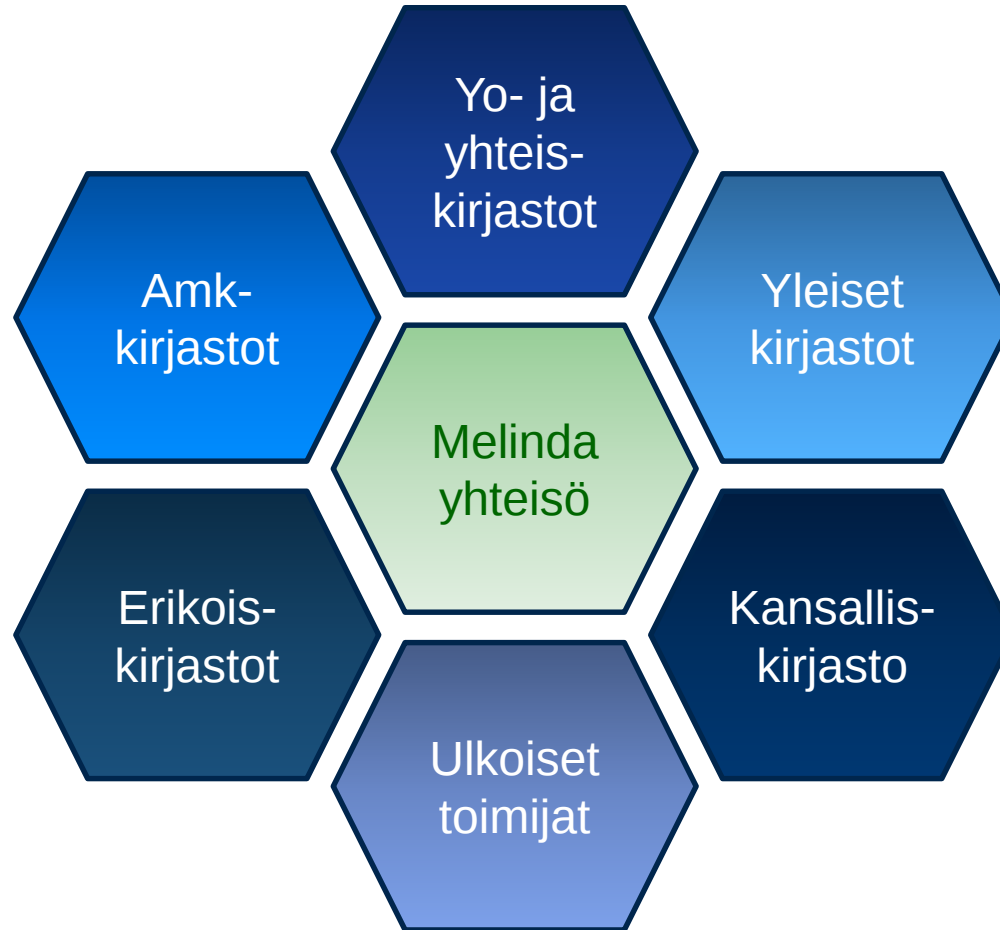
Kansallinen metatietovaranto

Yleisten kirjastojen käyttöönnotot

- Ensimmäiset yleiset kirjastot (pilotit) mukana
 - Tampere-Piki luetteloinnin aloitus 6/2015, aineisto siirretty 2015
 - Kokkola-Anders luetteloinnin aloitus 1/2016, aineistoa siirretään
- Työpaja Aurora-kirjastojen (5 kpl) kanssa 15.2.
 - Pilottien kokemusten jako ja tiedon taseus, pohdintoja mukaan tulosta
- Turku-Vaski tehnyt päätöksen Melindaan mukaan tulosta 18.3.
 - Valmistelut aloitettu
- Koha/Täti – Melinda integraatio
 - Toimintamallin suunnittelu kevään aikana

Kansallinen metatietovaranto PERUSTA

Verkostomainen toimintamalli

Melindassa työskentely

- Hyödynnetään muiden tekemää työtä
- Työn tulokset laajasti näkyviin
- Edellyttää sitoutumista yhteisiin pelisääntöihin, käytäntöihin
- Tarjoaa laajan yhteistyöverkoston, kuvailijoiden ”SOME”
- Työskentelyä ohjaavat
 - RDA-kuvailusäännöt
 - MARC 21 –formaatti, sovellusohje
 - Melindan toimintaohje
 - Sisällönkuvailuohjeet
 - Asteri auktoriteettitietokanta
 - Asiasanat, henkilö- ja yhteisönimet

Melindassa työskentely

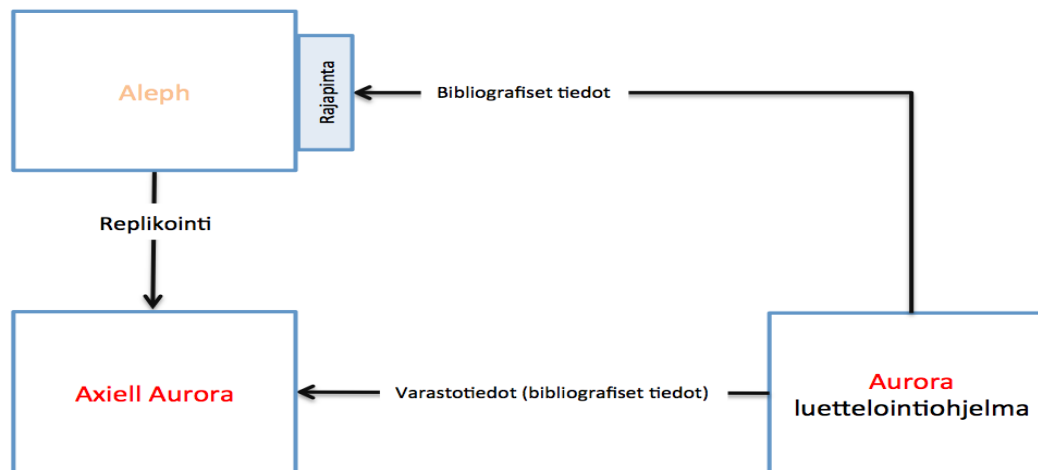
Yleiset kirjastot / Aurora ja Koha

- Kuvailutyö tehdään tutuilla välineillä
- Auroran luettelointiohjelmaan saatavilla Axiellilta laajennos, joka kattaa Melinda-toiminnot
 - Melindasta (tai muualta) poimitun tietueen käsittely tai primääriluettelointi
 - Lopuksi tietue tallennetaan omaan tietokantaan ja Melindaan
- Sama periaate Koha/Täti ja Melinda integraatiossa
- Yleisten kirjastojen Melindassa työskentely poikkeaa korkeakoulukirjastoista
 - Aleph-luettelointiohjelmaa ei tarvita

Melinda-rajapinnat

Aurora-kirjastot

- Integraatio Axiell Auroran ja Melindan välillä
 - Luettelointi- ja replikointirajapinnat (KK)
 - Auroran luettelointiohjelman laajennos (Axiell)

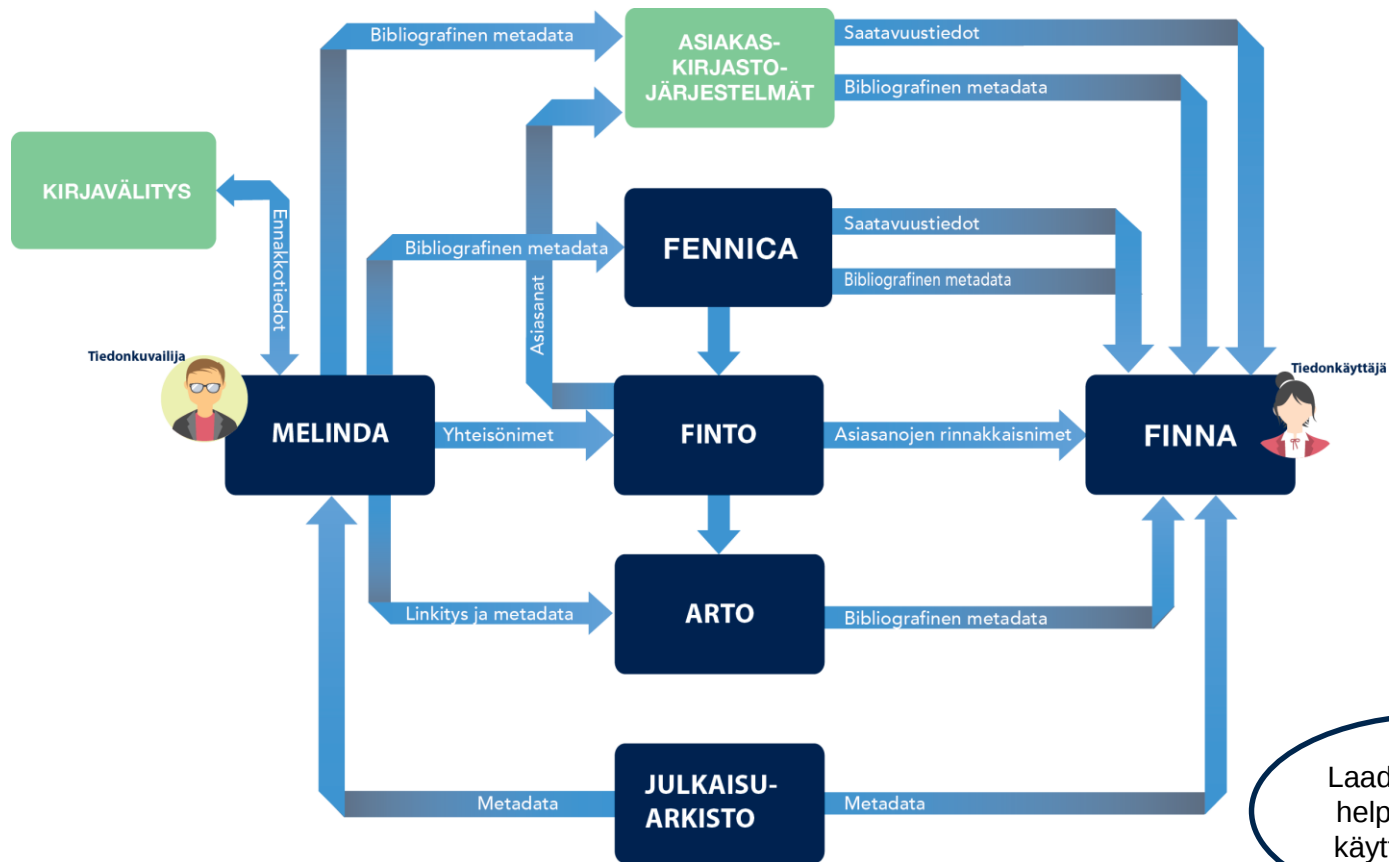
Finna-rajapinnat

Aurora-kirjastot

- Haravointi- ja verkkopalvelurajapinnat (ns. Finna-rajapinnat)
 - Melindan käyttöönottovaiheessa haravoinnin avulla tehdään aineistonpoiminta paikalliskannasta
 - Verkkopalvelurajapinnan avulla tuodaan saatavuustiedot paikalliskannasta Melindan näyttöluetteloon (OPAC)

Melinda tiedonkuvailijalle

Finna tiedonkäyttäjälle

Järjestelmien väliset tietovirrat nykytila/KVP2015

Kansallinen metatietovaranto Melindan strategiset linjaukset 2017-2020

Kansallinen metatietovaranto

Tahtotila 2020

- *Melinda on laadukkaan kuvailutiedon tuotantoympäristö, joka mahdollistaa yhteen toimivan ja linkittyvän metatiedon tuotannon.*
- Tavoite 2017-2020:
 - kehittää Melindan toimintamallia ja alustaa tulevaisuuden vaatimusten täyttämiseksi
 - kehittää ja laajentaa kuvailutiedon tuotantoympäristöä yhteistyössä metatiedon toimijayhteisön (kirjastot, kustantajat ja muut metatiedon tuottajat) kanssa
- Kumppanuuksiin perustuva toimintamalli (metatiedon tuotannossa ja tarvittaessa teknisessä kehityksessä).

Kansallinen metatietovaranto

Kehittämislinjauat 2017-2020

1. Melindan toimivuuden turvaaminen
2. Melindan katteen laajentaminen
3. Melindan metatiedon avaaminen linkitettynä datana
4. Kansallisbibliografian avaaminen ja ajantasaisuuden varmentaminen
5. Melindan teknisen alustan uusiminen
6. Melindan integroituminen muihin palveluihin ja järjestelmiin

Kansallinen metatietovaranto

Melindan teknisen alustan uusiminen

- Melindan toimintamallin istuttaminen uuteen alustaan ja Alephista luopuminen
- Tausta
 - Aleph siirretty uuteen palvelinympäristöön 2015 lopulla
 - Uusi CSC:n sopimus voimassa 2018 lopulle
- Tavoite
 - Etsiä ratkaisu, joka mahdollistaa vaiheittain siirtymisen avoimeen linkitettyyn metatietoon
 - Integroitavuus kansallisiin ja kansainvälisiin palveluihin ja rekistereihin
 - Sujuva e-aineistojen hallinta
 - Nykyaikainen kuvailuympäristö

Kansallinen metatietovaranto

Hyödyt 2020 - Tavoitetila

Integroitavuus	Kansallisesti ja kansainvälisesti keskitettyjen rajapintojen kautta. Rajapintoja ei tarvitse rakentaa jokaiseen järjestelmään erikseen. Saadaan kustannussäästöjä.
Yhteen toimivuus	Tekninen ja semanttinen yhteen toimivuus. Sekä kuvailutiedon että kuvailukäytäntöjen, sääntöjen, tunnisteiden, standardien ja toimintatapojen osalta. Tiedon laatu ja hyödynnettävyys paranevat.
Tehokkuus	Päällekkäisen työn minimointi kun eri metatiedon tuottajat voivat hyödyntää toistensa tuottamaa tietoa ja olemassa olevia rekistereitä. Vastaava työpanos voidaan kohdistaa muualle.
Avoimuus	Tuo uudelleen käytettävyyttä. Luo uusia sovellusmahdollisuuksia eri osapuolille, myös kirjastojen ulkopuolisille toimijoille.
Vuorovaikutteisuus	Verkostoituminen ja osaamisen jakaminen koko metatiedon toimijayhteisössä.

Tervetuloa mukaan!

Kansallinen metatietovaranto

Miten mukaan tuloa voi jo valmistella?

- Alkuvalmistelut kimpassa
 - Kimpan päätöksenteko
 - Resursointi ja budjetointi
 - Kuvailutyön arviointi, keskittäminen?
 - RDAn käyttöönotto
 - Oman tietokannan huolto
 - Pohdittava mikä oleellista
 - Massakorjaimia olemassa
- Ota yhteyttä Kansalliskirjastoon
- Lisätietoa Melinda-wikissä:
<https://www.kiwi.fi/display/melinda/Yleisten+kirjastojen+liittyminen+Melindaan>

Kansallinen metatietovaranto RDA ja yleiset kirjastot

Nina Hyvönen

Yleisten kirjastojen neuvoston kokous 7.4.2016

RDA- kuvailuohjeiden käyttöönotto ja konversiot

- RDA-kuvailuohjeet on otettu käyttöön kaikissa Melinda-kirjastoissa vuoden 2016 alusta
- RDA-konversiot tehty Melindaan ja Voyager-tietokantoihin maaliskuussa 2016
- Axiellin Aurora-konversio tekeillä
- RDA-kyselytunteja järjestetään verkossa noin kerran kuussa
- lisätietoja Kuvailusääntöpalvelun wikistä:
 - <https://www.kiwi.fi/spaces/viewspace.action?key=Kuvailusaantopalvelu>

RDA ja musiikin kuvailu

- musiikin hakutietoihin tullut muutoksia, esim. esityskokoonpanot
- keskustelua herättänyt sääntökohta: äänitteessä esittäjä ei voi olla päätekijä (creator)
- tämä aiheuttaa erityisesti yleisten kirjastojen järjestelmissä ja asiakaspalvelussa haasteita
- KK ja kaikkien kirjastosektoreiden musiikin kuvailijat etsivät ratkaisuvaihtoehtoja 14.3. järjestetyssä kokouksessa
- RDA: ta ei oteta tältä osin täysimääräisesti käyttöön, vaan sovittiin vuoden siirtymäajasta, jonka aikana järjestelmätoimittajat voivat varautua tulevaan muutokseen

Kiitos!

Metiva-wiki on nyt Melinda-asiakaswiki

<https://www.kiwi.fi/display/Melinda>

Palveluposti

melinda-posti@helsinki.fi